

روزنامه فرهنگ و هنر

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری وصف صبا
مدیر مسئول و سردبیر: محمدرضا شفیعی
دبیر تحریریه: امیر افشار فتوحی

www.rooznamehsaba.com
rooznamehsaba

تهران - خیابان آیت الله مدنی - کوچه خجسته منش - پلاک ۵
تلفن: ۶-۷۷۵۸۲۴۲۲ فکس: ۷۷۵۴۸۲۴۴۵
چاپ: موسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران
توزیع: نشر گستر امروز

مروری بر خاطرات دفاع مقدس در قاب سیما وقتی تلویزیون راوی حماسه می شود

مخاطبان سیما نیز قرار گرفت. این سریال به کارگردانی جواد افشار و با بازی مهراوه شریفی نیا، محور داستان را به سه دوره زمانی از زندگی شخصیت زن اصلی داستان تقسیم می کند. قسمت های میانه آن که در خرمشهر و محاصره آن می انجامد را می توان از جمله سکانس های ماندگار در این عرصه دانست که غم محاصره خرمشهر و حال ساکنان آن و رزمندگان را به خوبی به تصویر می کشد. اثر همایون اسعدیان در سال ۱۳۹۷ یعنی «لحظه گرگ و میش» نیز با درونمایه ای از ۸ سال جنگ، یکی دیگر از آثار به یادماندنی در این زمینه می باشد. فراز و فرودهای خانواده وحدت و مواجهه هر کدام از اعضای خانواده با مقوله دفاع مقدس به گونه ای جذب کننده و اصیل می باشد. سرنوشت این خانواده که به نوعی با ۸ سال جنگ گره خورده است، روایتی خاطره انگیز از شهید خانواده، مادر شهید، جانباز جنگ و یوسف پسر کوچک خانواده که متاثر از جنگ است ارائه می دهد. سال گذشته نیز یک اثر دیگر در باب دفاع مقدس به پخش سیما رسید که توانست مورد تمجید و پسند مخاطبان تلویزیون قرار گیرد. مینی سریال «عاشورا» در هفت قسمت روایتی از برادران شهید مهدی و حمید باکری و گردان عاشورا در پیش چشم مخاطب قرار می دهد. پیش از پخش سریال عاشورا، هادی حجازی فر خلاصه ای سینمایی از آن را در قالب فیلم «موقعیت مهدی» راهی چهلمین جشنواره فیلم فجر نمود که با استقبال مردمی نیز مواجه شد. شاید گمان بر این باشد که آثار تولیدی در باب دفاع مقدس می بایست درونمایه ای متاثر کننده ارائه دهد در صورتی که جلیل سامان در فصل سوم سریال «زیر خاکی» این کلیشه را به نوعی شکست، زیر خاکی با نقش آفرینی پژمان جمشیدی و ژاله صامتی در فصل نخست خود به مانند سایر آثار جلیل سامان روایتی طنز از وضعیت سیاسی ایران پیش از انقلاب اسلامی مطرح می کند. در فصل سوم این مجموعه که در میان مخاطبان نیز طرفدار پیدا کرده است، ماجرای فریبرز و سرنوشت آن با جنگ ایران و عراق گره می خورد و روایتی طنز در بستر جنگ ارائه می دهد. فارس

مقدس می باشد که برای عموم مخاطبان ایرانی خاطره انگیز است. روایت داستان به گونه ای رقم خورده است که دوران زندگی شهید بابایی را از کودکی که عشق به پرواز در او جریان یافته بود تا شهادت در آسمان به تصویر کشانده است. حاتمى کيا خاک سرخ را به عنوان اولین سریال تلویزیونی اش در حد فاصل سال های (۱۳۸۰-۱۳۷۹) ساخت. سریالی پر بازیگر با قصه ای جذاب که سال ۱۳۸۱ در ۱۷ قسمت از شبکه یک سیما پخش شد. سریال روایتگر قصه زندگی دختری به نام لیلا است که در سالیهای قبل از انقلاب از خانواده اش جدا شده و اکنون در پی حوادثی در جستجوی کشف هویت خویش است. لیلا در اوج سرخوشی است و می خواهد با کسی که دوستش دارد، ازدواج کند. اما در شب عروسی اش می فهمد که پدر و مادرش افراد دیگری هستند. او سراغ آنها را می گیرد و تا خرمشهر که جنگ شده، می رود. در میانه راه، همسرش با بمباران جنگنده های عراقی شهید می شود و او تنها به شهری غریب می رود. در آنجا مادرش را می یابد اما پدرش اسیر عراقی ها می شود و فقط می تواند از بین دیواری، همدیگر را ببینند. بخش اعظم این سریال در محلات مختلف شهر ابهر فیلمبرداری شده است. عشق و قهر با زمینه موشک باران در دهه شصت را می توان در میان خانواده «گلکار» در سریال «وضعیت سفید» مشاهده کرد. وضعیت سفید نیز از آن دست سریال ها در ژانر دفاع مقدس است که به دور از صحنه های جبهه توانست وضعیت یک خانواده ایرانی را در دوران دفاع مقدس و موشک باران های تهران به تصویر بکشد. این اثر که چاشنی طنز نیز با آن در آمیخته است با پس زمینه ای از وقایع دفاع مقدس، برای آنان که خاطرات موشک باران و دهه شصت را به یاد دارند جزو به یادمانده ترین سریال های تلویزیون محسوب می شود. شاید بتوان بلندترین، طولانی ترین و البته خاطره انگیز ترین اثر در ژانر دفاع مقدس را مجموعه «کیمیا» دانست. این سریال با تعداد قسمت های طولانی خود از جمله آثاری بود که مورد توجه

۸ سال دفاع مقدس و مبارزه برای حفظ ایران سبب شده است تا در پس آن آثاری خلق شوند که خاطرات روزهای جنگ و مبارزه برای وطن را یادآوری نمایند و به گونه ای برای مخاطب ایرانی تجلی خاطره انگیزی از دوران عشق برای وطن شوند. حوادث و وقایع پیش آمده در تاریخ هر مللی می تواند هم بهترین خاطرات آنان و هم بدترین آن را بسازد. جنگ نمونه ای از واقعه ای می تواند باشد که در هر جای جهان رخ دهد، مردمان آن دیار را متاثر می کند. در این بین واقعه ای همچون جنگ برای نسل های پس از آن دارای پتانسیل هایی برای پرداخت به این موضوع است. به گونه ای که اکنون جنگ از ژانر هایی در فیلم و سریال سازی می باشد که تا بد می توان در ارتباط با آن تولیدات مختلفی عرضه کرد. در تاریخ ایران که همواره نبردهای متعددی را به خود دیده است، مقوله دفاع از وطن نه تنها دارای بعد سیاسی بلکه ابعادی چون وطن پرستی، عشق به میهن و مبارزه برای حفظ آن را در برمی گیرد. ایرانیان در نهمین خود از گذشته تا به امروز مردمانی وطن دوست و مبارز برای حفاظت از آن بوده اند. همین امر موجب شده است تا در ارتباط با مهم ترین واقعه تاریخ ایران معاصر یعنی ۸ سال دفاع مقدس تولیداتی همچون فیلم و سریال های ژانر دفاع مقدس ساخته شوند که تا اکنون نیز برای مخاطب ایرانی خاطره انگیز هستند. یکی از خاطره انگیز ترین سریال ها در ارتباط با این موضوع، «در چشم باد» است. این سریال به کارگردانی مسعود جعفری جوزانی و با بازی به یادماندنی پارسا پیروزفر در سال ۱۳۸۸ در شبکه یک سیما به پخش رسید. ماجرای خانواده مبارز و وطن دوست «ایرانی» در سه دوره از زندگانی بیژن ایرانی از جمله سریال های خاطره انگیز در این ژانر می باشد. سریال ماندگار دیگری که طبق نظر سنجی های صدا و سیما از جمله بهترین سریال ها در ژانر دفاع مقدس بوده است، «شوق پرواز» است. این اثر به کارگردانی یدالله صمدی و بازی ماندگار شهاب حسینی در نقش شهید بابایی، از جمله آثار حوزه دفاع

نویسنده و کارگردان: شهرام اسدزاده
تهیه کننده: سید محمد قاضی

امیر آقایی / نسیم ادینی
نادر فلاح / علیرضا اسدآبادی / پیمان خلیج
میرها مونس سیدی، نازنین صلح جو، علیرضا بهرمان، آسیه اسدزاده، پویا صدف پور، داریوش ایتنجان، حامد چواری، زنده باستانی، سید علی، باستانی، ماهر باقری

پخش: گویا فیلم